

Бернацька К. С.

Студентка 4-го курсу факультету соціології та права

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

д.ю.н., проф. Лук'янчиков Є. Д., факультет соціології та права

НТУУ «КПІ».

Криміналістичне зброєзнавство

Давньогрецький історик та письменник Ксенофонт казав «» Зброя прирівнює слабких людей до сильних» Чи так це – спірне питання. У будь якому разі, на нашу думку, таке явище – як використання зброї існує здавна, і у будь які часті рухало людство вперед, як би добре, чи погано це не звучало. Криміналістика – сплав наук, що допомагає у розкритті злочинів, а як відомо, у кожного злочину – своя зброя.

Зброєзнавство – спеціальна історична дисципліна, яка вивчає як предмети озброєння (ручну зброю, військову техніку та військове спорядження), історичні закономірності їх виникнення, розвитку, використання й поширення, так і закономірності виникнення, розвитку й поширення пов'язаних з їх виробництвом технологій.

Головне завдання зброєзнавства полягає в комплексному вивченні різноманітних предметів озброєння як джерела історичного, а також у подальшій розробці зброєзнавчих методів дослідження.

Джерелами вивчення виступають зображальні, писемні та усні документи, але основним джерелом залишається сама зброя та предмети озброєння чи їхні залишки.[4, с.416]

Як продукт суспільного виробництва, що втілює останні технічні досягнення, предмет обміну й торгівлі, пам'ятник матеріальної культури та мистецтва зброя є носієм історичної інформації, необхідної при вивченні рівня розвитку суспільства, його матеріальної та духовної культури, соціально-економічних, політичних відносин тощо. Зброєзнавство структурно пов'язане і переважно послуговується теоретико-методологічними засадами та методами дослідження джерелознавства історичного, однак передбачає залучення до своїх досліджень також загальноісторичних методів і методів споріднених наук – інших спеціальних історичних дисциплін, археології, історії мистецтва, а також методів низки точних, природничих та гуманітарних наук.[4,с.377]

Сам термін запровадили австрійські та німецькі дослідники зброї. Одним з перших, хто застосував термін «зброєзнавство» був А.Деммін у книзі «Історичний розвиток зброї з давніх часів до сьогодення: енциклопедія зброєзнавства» (1869 р.). В українській історіографії перша характеристика зброєзнавства, як спеціальної історичної дисципліни належить В.Сидоренко. В незалежній Україні, вперше наукове визначення зброєзнавства подано у навчальному посібнику «Спеціальні історичні дисципліни» (К.,1992).[2,с.480]

Криміналістичне зброєзнавство – це видове поняття, що містить декілька самостійних класів зброї. Базою для класифікації є характер об'єктів що підлягають віднесенню до зброї а також основна мета її використання.[2,с.499]

Норми чинного законодавства України не містять єдиного тлумачення поняття зброї. У зміст зазначеного поняття представники різних галузей знань вносять своє розуміння, наділяючи це поняття певним змістом, що зумовлений, насамперед, метою та завданнями вивчення зброї з позицій конкретної науки чи галузі знань.[1,с.201-202]

Зброя в криміналістичному розумінні – матеріальний засіб індивідуального застосування, конструктивно і функціонально призначений для завдання летальних ушкоджень людині чи тварині, а також спеціального долання перешкод.

Завдання криміналістичного зброєзнавства є похідними від завдань криміналістики і розділу криміналістичної техніки. Загальне (головне) завдання полягає в сприянні правоохоронними органами у їх діяльності з розкриття, розслідування та попередження злочинів, встановлення істини у кримінальних справах розробленими цією галуззю

сучасними техніко криміналістичними засобами, прийомами, методами збирання і дослідження об'єктів криміналістичного зброезнавства, прийомами, методами використання отриманої інформації.[1,с.300]

Спеціальні завдання :

1)подальше теоретичне вивчення закономірностей механізму вчинення злочинів із застосуванням зброї, вибухових пристроїв, закономірності робіт з об'єктами криміналістичного зброезнавства ;

2) удосконалення наявних і розроблення нових техніко-криміналістичних засобів, прийомів, методів, збирання дослідження цих об'єктів і використання цих результатів для встановлення істини у справі.

Нині криміналістичне зброезнавство охоплює такі розділи:

- загальну частину (поняття, класифікація зброї);
- судову балістику;
- дослідження холодної зброї й слідів її застосування;
- криміналістичне вибухознавство;
- криміналістичне дослідження невогнепальної зброї, що діє від енергії кидання;
- криміналістичне дослідження запалювальної зброї;
- методичні основи дослідження об'єктів, що за певних умов мають інші уражувальні особливості.

Термін «зброезнавство» у загальному розумінні охоплює не тільки дослідження вогнепальної зброї, холодної зброї, та вибухових речовин і вибухових пристроїв, а й інші знання про зброю, які не є предметом дослідження криміналістики. Наприклад, історія та розвиток, вогнепальної зброї, аналіз технологій та матеріалів використовуваних під час виготовлення зброї, конструктивні розробки та інше.[3,с.189-191]

Криміналістичне зброезнавство, як галузь криміналістичної техніки, становить систему наукових положень і відповідним їм техніко-криміналістичних засобів, методів та прийомів що використовуються для збирання та дослідження зброї, вибухових пристроїв,вибухівки та слідів їх застосування з метою розкриття розслідування та попередження злочинів – встановлення істини у справі.[3,с.205-206]

За такого трактування цієї галузі її складовою стає криміналістична балістика. В криміналістичній літературі її здавна вважали галуззю криміналістичної техніки .

Балістика,як відомо, становить систему наукових положень і відповідних їм техніко криміналістичних засобів, методів і прийомів, використовуваних для збирання й дослідження вогнепальної зброї та слідів її застосування з метою розкриття, розслідування та попередження злочинів, а також встановлення істини у справі.[3,с.206-207]

Наукові засади криміналістичного зброезнавства становлять дані загальної балістики, військових технічних наук, хімії, інших природничих і технічних наук, що стосуються поняття, ознак, конструкції зброї, вибухових пристроїв, тощо.

До них також належать дані окремих криміналістичних вчень: криміналістична ідентифікація, встановлення групової належності, криміналістична діагностика, відносно механізму слідоутворення й інших, деяких галузей криміналістичної техніки (фотографія, трасологія)[3,с.210]

Список використаної літератури

1. Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч.посіб. для вищ.навч.закл. / І.Войцехівська (кер.авт.кол), В.В.Томазов та ін. - Київ: Либідь, 2008.
2. Скригонюк М. І.. Криміналістика: Підручник,- К.: Атіка,2005.
3. Д: Кофанов А В: Сулява О Ф: Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство. Підручник
4. Салтевський М.В. Криміналістика. Підручник: У 2-х ч. Ч.1. — Х.: КонСУМ, Основа.